

Mäntyharjun kunnan toiminta koulukuljetushakemusten käsittelyssä

_____ (jäljempänä kantelija) on Itä-Suomen aluehallintovirastolle 30.7.2025 toimitetuilla kanteluilla kannellut Mäntyharjun kunnan toiminnasta liittyen kunnan koulukuljetuspäätöksiin. Kanteluiden mukaan kantelijalle ei ole suostuttu antamaan virallisia päätöksiä lastensa koulukuljetuksista, vaikka hän kertoo pyytäneensä niitä kolme kertaa kesän aikana. Koulukuljetushakemukset on kantelun mukaan tehty 23.5.2025. Lisäksi kantelija kertoo, ettei hänelle suostuttu antamaan edes suullisesti tietoa lastensa hakupaikasta. Kantelija kertoo kunnan tiedottaneen vain, että päätös on myönteinen, mutta kantelija ei ole saanut tietoonsa lastensa hakupaikkaa, eikä itselleen virallisia päätöksiä koulukuljetuksesta tai hakupaikasta. Kantelija toteaa, ettei voi valittaa asiasta hallinto-oikeuteen, koska ei ole saanut päätöksiä.

Asian käsittely valvontaviranomaisessa

Itä-Suomen aluehallintovirastolle on saapunut aikavälillä 30.7.2025-5.8.2025 kolme hallintokantelua, joissa on moitittu Mäntyharjun kunnan menettelyä koulukuljetuksia koskevassa päätöksenteossa. Aluehallintovirasto on ottanut tutkittavakseen Mäntyharjun kunnan ja sen viranhaltijoiden menettelytapojen lainmukaisuuden koulukuljetuksiin liittyen siltä osin kuin asiakokonaisuudessa on ollut kyse hakemusten ratkaisemisesta päätöksellä ja käsittelyn viivytyksettömyydestä, 7.3.2025 tehdyn päätöksen § 8 allekirjoittamatta jättämisestä, tiedon antamatta jättämisestä Jokelalle tämän lasten hakupaikasta, päätösten tiedoksiannosta sekä toimivallasta antaa määräyksiä lasten hakupaikasta. Kanteluita on käsitelty Itä-Suomen aluehallintovirastossa diaarinumerolla ISAVI/7607/2025.

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimivaltaan kuuluneet asiat ovat 1.1.2026 siirtyneet Lupa- ja valvontaviraston käsiteltäviksi. Lupa- ja valvontavirasto on käsitellyt ja ratkaissut kantelut yhdessä. Kantelijoille on laadittu heidän omaa asiaansa koskevat, erilliset päätösasiakirjat, mutta kanteluiden kohteena olleesta menettelystä annettava ratkaisu on yhteinen ja Mäntyharjun kunnalle annettava hallinnollinen ohjaus perustuu asiakokonaisuudessa havaittujen seikkojen kokonaisarviointiin.

Lupa- ja valvontaviraston ratkaisu

Lupa- ja valvontavirasto antaa Mäntyharjun kunnalle huomautuksen.

Asian selvittäminen

Mäntyharjun kunnan sivistyslautakunta on 30.12.2025 toimittanut lausunnon ja selvityksen asiassa.

Selvityksen mukaan kunta on ohjeistanut nettisivullaan huoltajia ilmoittamaan koulukuljetuksiin liittyvistä asioista Wilma-järjestelmässä tai sähköpostiin koulukuljetus@mantyharju.fi. Ohjeistus on annettu kunnan koulukuljetusoppaassa sekä kunnan internetsivuilla. Asiasta on aina kerrottu myös koulukuljetusinfossa, viimeksi 31.7.2025. Wilma-järjestelmästä ja sähköpostista ei ole ohjeistuksesta huolimatta löytynyt kantelijan lähettämiä viestejä. Kunnan mukaan todennäköistä on, että kantelija on lähettänyt sähköpostiviestejä sivistysjohtajalle, joka on ollut estyneenä virantoimituksesta toukokuun alusta 2025 lukien, tai asioinut koulukuljetuskoordinaattorin kanssa, jonka virkasuhde on päättynyt 10.9.2025.

Selvityksessä kerrotaan, että kantelija on tehnyt lastensa koulukuljetuksista hakemukset 23.5.2025, joihin on annettu samansisältöinen myönteinen päätös 19.6.2025. Sisällöltään muunlaista päätöstä ei ole voitu antaa, koska koulukuljetusreittejä ei ollut kyseiseen ajankohtaan mennessä mahdollista suunnitella. Varsinaiset koulukuljetusreitit valmistuvat yleensä vasta elokuun alussa noin viikkoa ennen koulujen alkamista. Viivytys hakemukseen annetussa päätöksessä on selvityksen mukaan johtunut myös siitä, että koulukuljetuskoordinaattorin viranhaltija vaihtui 5.6.2025, eikä uusi koordinaattori tuntenut vielä siinä vaiheessa kunnan menettelytapoja.

Selvityksen mukaan kantelijalta on tullut Wilma-järjestelmään koulukuljetushakemus myös 23.7.2025. Kunnan mukaan kantelijalle olisi ollut mahdollista tehdä aikaisintaan 6.8.2025 päätös, jossa lasten noutopiste olisi määrätty hakemuksen mukaiseksi. Koulukuljetusten reitit valmistuivat erittäin myöhään 6.8.2025, kun koulu alkoi 7.8.2025. Selvityksen mukaan koulukuljetuskoordinaattori ei ilmeisesti ole tehnyt päätöksiä, koska reitit ja nouto-/palautuspisteet ovat osuneet yksiin hakemuksen kanssa. Reitit ovat kulkeneet vuosikautia tämän noutopaikan kautta. Kantelija on lisäksi esittänyt hakemuksessaan pyynnön saada tiedon lapsensa koulukuljetuksen haku- ja palautuspaikasta. Jos hakupaikka olisi muu kuin hakemuksessa vaadittu hakupaikka, on kantelija pyytänyt toimittamaan hallintolain mukaisen valituskelpoisen hallintopäätöksen perusteluineen. Kunnan mukaan hakupaikka on kantelijan tekemän hakemuksen mukainen ja asiaan on annettu myönteinen päätös 19.6.2025.

Yhteenvetona selvityksessä todetaan, että kunta on ohjeistanut asiointia Wilma-järjestelmän ja Outlook-sähköpostin kautta, mutta viestintä on viivästynyt ja jäänyt osittain tekemättä useiden viranhaltijavaihdoksien vuoksi. Lisäksi kunnan mukaan kantelija ei ole noudattanut koulukuljetuksien viestinnästä annettuja ohjeita. Kunta toteaa, että oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen on todettu 19.6.2025 annetulla koulukuljetuspäätöksellä, joten kantelijalla on edelleen voimassa olevat koulukuljetuspäätökset. Selvityksessä todetaan, että nouto-/jättöpaikka olisi tullut mainita päätöksessä. Lisäksi hakemukseen 25.7.2025 ei ole tehty päätöstä lainkaan.

Selvityksen liitteenä on toimitettu 19.6.2025 annettu päätös koulukuljetushakemukseen, 23.7.2025 tehty koulukuljetushakemus ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden 24.10.2025 antama ratkaisu Dnro 2134/03.04.04.02/2025 Mäntyharjun kunnan koulukuljetuskoordinaattorin päätöksestä tehtyyn valitukseen.

Ratkaisun perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Lupa- ja valvontavirasto voi kuntalain (410/2015) 10 §:n 2 momentin perusteella kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan.

Hallintolain (434/2003) 53 b §:n 1 momentin mukaan valvova viranomainen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aihetta. Jos kantelun johdosta ei ole aihetta ryhtyä toimenpiteisiin, siitä tulee viivytyksettä ilmoittaa kantelun tekijälle.

Suomen perustuslain (731/1999) 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Hallintolain 43 §:n 1 momentin mukaan päätös on annettava kirjallisesti. Saman pykälän 2 momentin mukaan päätös voidaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisuuden vuoksi. Edelleen saman pykälän 3 momentin mukaan suullinen päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista siten kuin siitä erikseen säädetään.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen

oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto.

Hallintolain 59 §:n 1 momentin mukaan tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Koulukuljetushakemusten ratkaiseminen päätöksellä ja käsittelyn viivytyksettömyys

Kantelijan mukaan hän ei ole saanut virallisia ja lastensa hakupaikan sisältäviä koulukuljetuspäätöksiä, vaikka on niitä useaan kertaan pyytänyt. Kunnan mukaan viivytys 23.5.2025 tehdyn hakemuksen käsittelyssä on johtunut muun muassa henkilöstövaihdoksista.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa. Perusoikeusuudistuksen yhteydessä hallintoasian käsittelyn viivytyksettömyyttä koskeva vaatimus saatettiin voimaan perusoikeutena. Laillisuusvalvontakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, ettei viranomainen voi ruuhkautuneen työtilanteen, resurssipulan tai esimerkiksi töiden organisointiin liittyvien ongelmien vuoksi jättää huolehtimatta laissa säädetyistä velvoitteistaan.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että 23.5.2025 jätettyjen hakemusten vajaan kuukauden mittaista käsittelyaikaa ei ole pidettävä nyt puheena olevassa asiassa kohtuuttomana, etenkin kun otetaan huomioon, että hakemus on tehty 7.8.2025 alkavia koulukuljetuksia varten. Lupa- ja valvontavirasto ei siten ole havainnut asiassa tältä osin lainvastaista menettelyä.

Siltä osin kuin asiassa on kyse kantelijan 23.7.2025 tekemän hakemuksen käsittelystä, Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hallintolain 23 §:n 1 momenttia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan ehdotettu 1 momentti ilmentäisi myös vaatimusta käsittelyvelvollisuudesta. Tämän periaatteen ydinsisältönä on, että viranomainen tutkii jokaisen sille tehdyn vaatimuksen ja antaa siihen aineellisen ratkaisun. Kunnan toimittaman selvityksen mukaan hakemukseen ei ole tehty päätöstä lainkaan. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että vaikka kunnan mukaan kantelijalle on 19.6.2025 tehty myönteinen päätös koulukuljetuksesta, on kantelijan 23.7.2025 kunnalle tekemä hakemus ollut vireille tullut vaatimus, joka kunnan olisi lain mukaan tullut käsitellä ja ratkaista. Lupa- ja valvontavirasto katsoo siten, että jättämällä ratkaisematta kantelijan hakemuksen Mäntyharjun kunta on laiminlyönyt käsitellä asian hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaisesti ilman aiheutonta viivytystä.

Hakupaikan ilmoittaminen päätöksessä

Lupa- ja valvontavirastolle toimitettujen asiakirjojen mukaan kantelija on 23.5.2025 tekemässään hakemuksessa kirjoittanut hakupaikasta ”*Samaan tapaan kuin aiempinakin vuosina eli Ruorasmäen bussipysäkiltä. Kuljettaja saa tuoda pihaankin jos tarvetta on, ei ole ongelmia tässä.*” Kunnan 19.6.2025 tekemän koulukuljetuspäätöksen mukaan päätös on myönteinen. Päätöksen perusteluiden mukaan maksuton koulukuljetusetuus myönnetään sivistyslautakunnan päätöksen § 43/2024 mukaisesti. Päätöksessä ei ole mainittu, mikä lapsen hakupaikka on, eikä siitä muutenkaan ilmene, onko etuus myönnetty hakemuksen mukaisesti tai tarkemmin, minkä sisältöiseen etuun asianosainen on oikeutettu. Kunnan mukaan muun sisältöistä päätöstä ei olisi ollut mahdollista tehdä, sillä kuljetusreitit ei ollut mahdollista suunnitella kyseiseen ajankohtaan mennessä.

Kantelijan 23.7.2025 kunnalle toimittaman hakemuksen mukaan kantelija ei ole pyynnöstään huolimatta saanut vaatimukset täyttävää päätöstä lapsensa koulukuljetusasiassa, joten hän on tehnyt uuden hakemuksen. Hakemuksessa on esitetty hakupaikaksi kotipiha tai tietty nimetty risteys ja vaadittu, että päätöksessä ilmoitetaan lapsen haku- ja palautuspaikka. Kantelija on ilmoittanut haluavansa valituskelpoisen, perustellun päätöksen, jos hakupaikka on muu kuin hakemuksessa vaadittu. Kunnan selvityksen mukaan kantelijalle olisi ollut mahdollista tehdä aikaisintaan 6.8.2025 päätös, jossa lasten noutopiste olisi määrätty hakemuksen mukaiseksi. Kunnan mukaan ilmeisesti koulukuljetuskoordinaattori ei tehnyt päätöksiä, koska reitit ja nouto-/palautuspisteet ovat osuneet yksiin kantelijan hakemuksen kanssa. Reitit ovat kulkeneet vuosikausia tämän noutopaikan kautta.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu. Pykälää koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan päätökseen kohdistuu sekä yksilöintivaatimus että selkeysvaatimus. Yksilöimiseksi riittää, että asianosainen saa päätöksestä tietää, miten viranomaisen on tarkoittanut järjestää päätöksellä ratkaisemansa asiat. Selkeysvaatimus puolestaan edellyttää päätökseltä sekä ajatuksellista että kielellistä ymmärrettävyyttä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hallintolain säännökset päätöksen sisällöstä ovat kuntaa velvoittavaa oikeutta, eikä niistä voida poiketa sillä perusteella, että päätöksen sisältö on samanlainen kuin aiempina vuosina tai sen vuoksi, että asiakas ilmoittaa haluavansa lain mukaisen päätöksen vain, jos hänen hakemustaan ei hyväksytä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei asiassa voida myöskään antaa merkitystä sille, että koulukuljetusreitit ovat valmistuneet vasta 6.8.2025, sillä viranomaisen on hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaisesti pyrittävä järjestämään asiointi ja asian käsittely viranomaisessa siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Asiassa on jäänyt selvittämättä, miten ja milloin kantelijalle on lopulta annettu tieto hänen lastensa hakupaikasta. Kunnan toimittamasta selvityksestä ei kuitenkaan ilmene, että

kantelijalle olisi myöhemminkään toimitettu sellaista kirjallista päätöstä, johon hänen lastensa hakupaikat olisi merkitty. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että etenkin yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu, on oleellinen hallinnon asiakkaan oikeusturvan kannalta, sillä asian lopputuloksella on keskeinen merkitys sille, katsooko asiakas tarpeelliseksi hakea ratkaisuun muutosta. Lupa- ja valvontavirasto katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että Mäntyharjun kunta on toiminut hallintolain 44 §:n vastaisesti, kun se on jättänyt antamatta kantelijalle kirjallisen päätöksen, josta olisi käynyt ilmi, mistä paikasta alkavaan koulukuljetukseen kantelijat lapset ovat oikeutettuja.

Asiassa annettava hallinnollinen ohjaus

Hallintolain 53 c §:n mukaan valvova viranomainen voi hallintokanteluasiassa antamassaan ratkaisussa kiinnittää valvottavan huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin tai saattaa tämän tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä. Jos tätä ei asian kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat huomioon ottaen pidetä riittävänä, valvottavalle voidaan antaa huomautus, jollei kantelun kohteena oleva teko luonteensa tai vakavuutensa perusteella anna aiheutta ryhtyä toimenpiteisiin muussa laissa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi. Viimeksi mainitussa tapauksessa kantelun käsittely raukeaa.

Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut Mäntyharjun kunnan toiminnan nyt puheena olevassa asiassa kokonaisuutena ja ottanut ratkaisua harkitessaan huomioon myös kanteluasiassa LVV-U/32467/2026 esitetyt seikat. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kunnan toiminnassa on ollut merkittäviä puutteita hakemusten käsittelyn viivyttyä myyteen, viranomaisen velvollisuuteen käsitellä sille vireille tulleet asiat, päätösten sisältöön ja päätösten tiedoksiantoon liittyen. Menettelyyn sovellettavat säännökset eivät myöskään ole olleet tulkinnanvaraisia. Lupa- ja valvontavirasto katsoo siten, ettei käsityksen ilmaisemista tai huomion kiinnittämistä voida asian kokonaisarvosteluun vaikuttavien seikkojen vuoksi pitää riittävänä ohjauksena asiassa, ja antaa Mäntyharjun kunnalle huomautuksen.

Asian käsittely Lupa- ja valvontavirastossa on päättynyt.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Hallintolaki 6 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei hallintolain (434/2003) 53 d §:n perusteella voi hakea valittamalla muutosta.

Päätöksen hyväksyminen

Johtava juristi Pepe Uskelin

Ylitarkastaja Niina Korkiasaari

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Lisätiedot

Ylitarkastaja Niina Korkiasaari, niina.korkiasaari@lvv.fi, puhelin 0295 254 000 (vaihde)

Salassapito

Päätös on julkinen.

Suoritemaksu

Päätös on maksuton.

Jakelu

Mäntyharjun kunta, jota pyydetään saattamaan päätös kunnan sivistyslautakunnan sekä muiden asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden tietoon

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/32475/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/32475/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uskelin Pepe 21.08.2026 13:31

Esittelijä Korkiasaari Niina 21.08.2026 13:31